

Tøkk til figggjarnevndina

Tað gleðiliga hendi, nú seinasta figggjarlóg varð samtykt, at 100.000 kr. vóru avsettar til — sum tað stendur — »Samsýning til rithovundar«. Hetta var uppskot, sum Rithovundafelagið saman við Føroya lærarafelag, Bókmentafelagnum Varðanum og Bókaráðnum sendi beinleiðis til figggjarnevndina úttan um mentamálaráðið, og tað lukkuð hendi, at uppskotið fekk góða undirtøku. Vit fara her at nýta høvi til at takka figggjarnevndarlimunum fyri hesa søguliga hending í tí treysti, at teir fara at sýna somu vælvild, tá ið mál av líkandi slag koma fyri í framtíðini.

Uppskotið »Samsýning til rithovundar« er ætlað hovundum fyri skrivað og útkomið bóka- verk í figggjarárinum á føroyskum máli innan fyri teir fyra greinirnar: fagar bókmentir, yrkisbókmentir, barnabók og skúlabók.

Sum verið hevur, hava føroysku rithovundarnir virkað undir nógv verri korum enn lagsbróðurirnir í hinum norðanlondum. Seinasta ár sendi tí Rithovundafelagið, fyri at bota eitt sindur um tað, inn uppskot til mentamálaráðið um at virka fyri at seta 30.000 kr. av á figggjarlógina, »sum játtast kundu einum rithovunda eftir umsókn til bókmentalist arbeiðar. Niggiu mån aðar seinni kom svar frá mentamálaráðnum, ið segði, at landsstýrið var ikki sinnað at ganga uppskotið á móti. Tað er at vóna, at avvarðandi

myndugleikar sýna størri vælvild næstu ferð uppskotið kemur fyri.

Mentunargrunnurin var eitt hent tiltak. Sum tað skilst liggur grunnurin nú um eina hálva millión, men hetta er deyður peningur, tað er bara rentan, ið nýtt verður. Tað hevði verið eitt bragd, um mentamálaráðið ella figggjarnevndin hevði kunnað skipað soleiðis fyri, at mentunargrunnurin gjørdist ein lánistovnur, har hovundar kundu lánt pening til útgávu av bókum sínum undir vissum og helst lagaligum treytum. Hetta hevði ikki bara nørt um

grunnin, men eisini gjørt hann virkandi og livandi. Á henda hátt høvdu hovundar og bókaútgáva fingið eina fyrirlýsloyn, allir partar kundu verið stoltir av.

Tann, ið situr og lurta eftir Einar Joensen, nú hann lesur »Fiskimenn« eftir Martin Joensen í útvarpinum, má ásaðna, hvussu stórir missurin var fyri føroyskar bókmentir, tá ið hesin frálíki hovundurin doyði. Nýstaðni opinberast tað fyri mongum, hvussu stórir hann í grundini var bæði í frásøgu, persónlýsning og sálarfrøði. Martin Joensen hevði stóran ætlanir um

at skriva fleiri bókur, men sum kunnugt fekk hann ikki høvi til hetta. Høvdorsøkin var tann, at hann hevði ikki stundir, og var hetta einki minni enn ein ólukka fyri bókaheim okkara. Í dag verða bókur hansara nýttar í føroyskum skúlum og gera har útán iva sama arbeiði sum fleiri lærarar, og tað koma tær at gera ártíggjund fram í tíðina, tó at maðurin er deyður.

I flestu londum stendur mál ið »trivni« ovast á politiskum dagsskránni. Tað átti tað eisini at gjørt her á landi. Tann figggjarnevnd, ið arbeiðir við áhuga fyri mentunarmálum er á rættari leið eisini, hvat ið trivna viðvikur, og tað skal hon hava hjartans tøkk afturfyri.

J. P. Heinesen.

Stubbar uttaneftir

Mána-jarn rustar ikki

Eitt av týðningarmestu úrslitunum av kanningunum av tilfarinum, sum er fingið niður av Mánum við »Luna-16«, er, at jarnið av Mánum er nógv haldbetri móti rusti enn vanligt jarn. Visindamenn á sovjetska Stovninum fyri geokemi royna nú at finna orsøkina til henda mun.

Framsýningar í 1972

Sum vant á hvørjum ári hevur Moskva aftur í ár nógv framsýningar, m. a. fleiri millumlanda framsýningar.

I juli verður tann stóra elektrisitetsframsýningin »Elektro-72« og lutakarnir verða úr øllum framkomnum londum, sum t. d. DDR, Vesturtýskland, England, Frakland og Japan.

I september verður millumlandaframsýning fyri landbúnaðarmaskinur »Selkhostekhnika-72«.

I summar fara sovjetsk virki at luttaka í 18 framsýningum og messum um allan heim.

Á dagsskrá: elli

Heilsufelagsskapurin WHO fer í ár at halda fund í ukrainska hovudsstaðnum Kijev, og evnið verður aldurdómurin og spurningar í sambandi við hann. Sovjetsamveldið hevur fleiri fólk yvir 100 enn nakað annað land — t. e. 22.000 fólk, og av teimum er tann elsti 166 ár.

Smáir býir

Á ráðsstevnu eru sovjetskir verkfrøðingar, byggingarfrøðingar og planleggjarar vorðnir samdir um, at tað er umráðandi at stýra gongdini móti bygging av smáum og miðalstórum býum. Kanningar sýna, at fólk trívast betur í smáum býum enn í risabýnum.

Tað líður móti lembing

Frá »seyðaintresseraðum« havi eg fingið nakrar spurningar og við tað, at teir kunnu hava áhuga fyri fleiri enn teir, sum spyrja, skal eg royna at svara til seyðááhugaðar.

Okkurt lambið er komið, men ikki fer rættiliga at lemba fyrr enn um mánaðarskifti apríl—mei, onkustaðni eitt sindur fyrr, aðrastaðir seinni.

Aftaná ein tådan vetur endaði mars mánaði við einum litlum kavafólvi.

Hvussu man standa til í haganum?

Hvussu man seyðurin hava klárað veturin?

Hendan spurningin eiga allir seyðaeigarar at hugsa um, ið sjálvt um veturin var tådur, er tað ikki víst, at allur seyðurin er so væl fyri nú komið er út í apríl.

Tann sum minnst tað herviliga vatnsjúku, sum tók seg upp teir fylgjandi liggja vetrar miðskeiðis í 30unum og forkom rættiliga nógvum seyðseinnapartum av várinum og út á fyrripart á sumrinum, hann veit, at tað kann loysa seg

væl at geva tey góðu seyðamedisin, vit nú kunnu fáa.

Gott er at geva Thibenzole hesa tíðina, og tað eigur at verða gjørt allastaðni, har tað ber til.

Hvussu nógvur seyður pinist av lunguormi er ikki gott at siga, men tá ið vit vita, at seyður ið hevur lunguorm hostar, so kann tann, ið sær allan seyðin nakrar ferðir um vikuna nokk so væl vita, hvort ið skulu viðgerast móti hesi sjúku.

Thibenzole er ikki ætlað

júst fyri lunguorm, men frá djóraklekanum fæst eitt annað evni »Levoripercole«, ið hjálpir væl móti lunguormi.

Sum nevnt fyrr hevur veturin verið góður og tann parturin av várinum sum farin er eisini, so tað má ætlast at tann seyður, ið frískur er, yvirhovur er í tohliga góðum standi, men ólíkabetur er, at seyðurin fær fýður hesa tíðina, intil tað fer at lemba í hvussu er.

Aftaná ein so liggjan og kavaleysan vetur sum í ár, er størri vandi fyri, at seyðurin er sjúkur móti vári enn teir koldu kavavetrarnar, og tí eiga menn at vera varnir og ikki spara at geva Thibenzole nu.

Evni móti lambablóðsøtt og mjólkafabri eiga seyðamenn at vísja sær, aðrenn tað fer at lemba.

Um menn eru í iva um onkran spurning ella vilja hava spurningar greiddar, so ringið ella skrivið til mín.

Thomas Joensen, seyðaráðgevari.

Halðið SOSIALIN!

Støvsúgv-arin

er hitt besta tólið

- og tað skal vera

Nilfisk

Pf. Maria Poulsen & Co.

TELF. 1 2000 TÓRSHAVN TELF. 1 2001

Regulering av sildaveiðuni í norður-vestara partinum av Atlantshavnum

Landsstýrið mælir til at lógtíð samtykkir uppskot um at lógtíð mælir ríkisstýrinum til at taka til eftirtektar 4 uppskot samtykt á ICNAF-fundinum í Rom í januar/februar 1972 um regulering av sildaveiðuni á økinum sunnanfyri Nova Scotia.

Meira prinsipielt enn av veruligum týðningi

Sum úrslit av eykafundi í Rom í ICNAF-nevndini í dagunum 31. januar til 7. februar 1972 er samtykt at mæla limalondunum til at regulera mongdina av sildaveiðuni á økinum sunnanfyri Nova

Scotia og harafturat at seta minstamat uppá 9 tummar ella 22,7 cm.

Danska sendinevndin hevur fyri sín part atkvøtt fyri viðmælanum m.a. tí, at hvørki føroysk ella donsk skip hava veitt sild á hesum øki og tí, at tað eftir donskum ynski er sett regla um, at skipanir er uttan ávirkan fyri kvotering og býti millum lond av sildaveiðuni og øðrum fiskasløgum á hesum øki ella á øðrum. Umframt er tikið regla við um, at kvoteringin eisini umfatrar lond, sum higartil ikki hava veitt sild, tey kunnu fáa lut, hóast luturin er avmarkaður.

Málið er meira av prinsipiellum enn veruligum týðningi, sum viðurskiptini eru.

Ætlanin er at halda fram við prinsippinum um totalkvotu, meðan býið av henni verður at víðgera á hvørjum ári. Býtið nú er tí bert ætlað at galda í 1972.

Keypið

frá teimum, sum lýsa í

SOSIALINUM